

Kinder Torah

ד"ב

The Soft Touch

In the beginning of parashas Devarim, the Torah recounts many of the sins of the Jewish people. Oddly enough, it only mentions the places where the sins occurred, and not the sins themselves. Rashi comments that the sins were not explicitly stated in order to preserve the honor of the Jewish people. Rav Chaim Shmuelevitz adds that although the sins were well known, they were nonetheless only hinted to. We learn from this to be very careful not to hurt another's feelings even when we are correcting him. We also learn this directly from Hashem. He killed Bilaam's donkey the day after the donkey had spoken to Bilaam. Why? Because the donkey had humiliated Bilaam. Although Bilaam was a wicked person, Hashem was nonetheless careful about his honor.

What happens if we do not act with *kovod* (respect) and we embarrass the person? The gemora writes (Gittin 57a), "Rebbi Elazar says, 'Come and see how great the power of embarrassment is. Behold, Hashem assisted Bar Kamsa, destroyed His house and burned His sanctuary.'" Bar Kamsa was humiliated in public when he was thrown out of a large festive meal. The great Rabbis of the time were in attendance and they did not protest his disgrace. Bar Kamsa took revenge (and we see that Hashem helped him) by informing to the Romans and thereby causing the destruction of Jerusalem.

Kinderlach . . .

Whenever possible use the soft approach. People can be sensitive, easily embarrassed, and easily hurt. Consider their feelings at all times. Say things as nicely as possible. Choose your words carefully. Speak privately whenever possible. Do not raise your voice unless absolutely necessary. Be soft. Everyone will be anxious to hear what you have to say.

Only These Words

"Shalom Aleichem D.B.! How are you?"

"My good friend Yaakov! It is so good to see you! It must be years since we've been together. You look great! How are the wife and family? Do you still have the same job? I just got back from a fabulous vacation. Let me tell you all about it."

And so, D.B. tells his friend Yaakov all about his vacation. He goes into great details about the hotel, the food, the scenery, and the tour guide. He rambles on for about ten minutes. There is only one thing that he forgets to say. He does not ask Yaakov if he is interested in hearing about his vacation. Finally, he finishes.

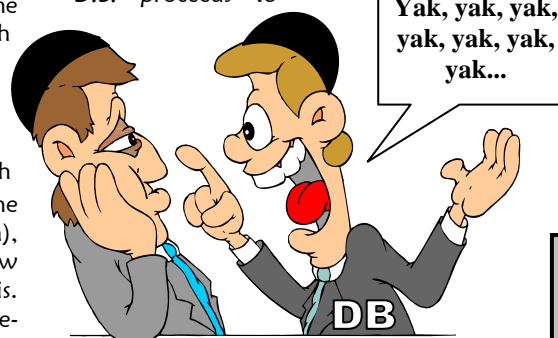
"What do you think of that Yaakov?"

"I am very impressed. You asked me about my job, D.B..."

Without hesitation, D.B. interrupts Yaakov.

"Job? I have a fantastic job! Let me tell you all about it. I work for a man who is so kind and generous..."

D.B. proceeds to

talk all about his job, his co-workers, the company, and its products. Yaakov stands by, listening quietly and patiently. After ten minutes, D.B. finishes.

"It's great to have a great job, isn't it Yaakov?"

By now, Yaakov is a bit afraid to say anything. He may trigger off another ten minute talking spurt. He thinks carefully and replies with a seemingly harmless response.

"Yes, D.B."

"The only thing better than a good job is good health. Let me tell you all about my doctor and my health plan..."

And so, it happens again. D.B. speaks for fifteen minutes about the health plan, the doctors, the clinics, and the various ailments of each one of his family members. Yaakov is treated to a real test of his patience and listening ability. Finally, it is over.

"I really must go now, D.B. It has been great chatting with you. May I just ask you one question before we part?"

"Sure, Yaakov."

"What do your initials D.B. stand for?"

"Devarim Bitalim" (useless words).

These are the words which Moshe spoke to all Yisrael... (Devarim 1:1). The Ohr HaChaim HaKadosh relates that this verse hints to the Gemora – Yuma 19b. "One who speaks ordinary (non-Torah) words transgresses a positive mitzvah, as the verse states (Devarim 6:7), 'And you will speak of them [words of Torah] – and not other words.'" This Gemora teaches us that we have permission to speak only words of Torah and *Yiras Shamayim* (Fear of Heaven). Any other words are forbidden. The verse informs us that THESE words, Sefer Devarim, were the only words that Moshe Rabbeinu spoke from his own initiative all the days of his life. All of his other speeches and conversations were words that Hashem commanded him to say. What is the content of these words (Sefer Devarim)? They are all Divrei Torah, wisdom, and mussar. Therefore, Moshe Rabbeinu fulfilled the directive, "vi'dibarta bam." speak only them (Divrei Torah), and not *devarim bitalim*.

Kinderlach . . .

*Proper speech is a skill. Like any other skill, it takes time and practice to acquire. What should we say, and what should we not say? Try opening the conversation with an interesting halacha, or an inspiring story about our Gedolim. See how the other person reacts. You can cheer up a person who is down. Almost everyone appreciates words of chizuk. Some people need to be listened to. Let them do the talking. Others prefer silence. A nod or a smile is enough for them. It all depends on the person and the situation. What should you never do? Speak *devarim bitalim*. What are *devarim bitalim*? Words with no purpose. One who speaks *devarim bitalim* is wasting the most precious gift that Hashem gave him – the gift of speech. Every word is more valuable than a precious gem. Spend them carefully, as you would money. Which words are not *devarim bitalim*? Divrei mitzvah. If something is troubling you, it is a mitzvah to tell your parents, teacher, or Rabbi. If you have a problem, a difficult situation, or need advice, it is a mitzvah to talk it over with someone who can help you. If you are down, it is a mitzvah to unburden your soul to someone who cares about you. These are not *devarim bitalim* at all, rather they are *divrei mitzvah*. Which words should you speak? Only THESE words – Torah, mussar, chizuk, *divrei mitzvah*, and *Yiras Shamayim*.*

והגדת לבנו

עשר דקות של דיבורים. הוא חושב לרגע ועונה בפשטות:

"נכון מאוד, ד.ב."

"הדבר היחיד שטוב יותר ממשרה טובה היא בריאות טובה. תן לי לספר לך על הרופא שלי ועל קופת החולים שבה אני חבר..."

וכך, שוב, מדבר ד.ב., הפעם למשך רבע שעה, על קופת החולים, על הרופאים, על המרפאות, ועל המחלות השונות של כל אחד מבני משפחתו. יעקב זוכה בהזדמנות זאת לפתח עוד יותר את מידות הסבלנות וההקשבה שלו. ולבסוף, עוצר ד.ב. משטף דיבורו.

"אני באמת חייב ללכת עכשיו, ד.ב. היה טוב לדבר אתך. האם אפשר לשאול אותך משהו, בטרם ניפרד?"

"ודאי, יעקב."

"מה מציינים ראשי התיבות של שמך

- ד.ב.?"

"דברים בטלים."

☪ ☪ ☪ ☪ ☪ ☪

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל..." (דברים א', א'). האור החיים הקדוש אומר שפסוק זה מרמז לגמרא ביומא י"ט ע"ב: "השח שיחת חולין עובר בעשה, שנאמר 'ודיברת במ' במ [בדברי תורה] - ולא בדברים אחרים." הגמרא באה לומר לנו שיש לנו רשות לדבר רק דברי תורה ויראת שמיים. כל דיבור אחר אסור. הפסוק מודיע לנו שאלה הדברים, כלומר כל ספר דברים, היו הדברים היחידים שמשה רבינו דיבר מדעתו בכל ימי חייו. כל דיבוריו האחרים - עם העם כולו ובשיחות אישיות - היו רק דברים שה' אמר לו לומר. ומה התוכן של "אלה הדברים"? כולם דברי תורה, חכמה ומוסר. כך קיים משה רבינו את הציוויו "ודיברת במ" - ולא דברים בטלים.

דברים רכים

בתחילת פרשת דברים, מפרטת התורה רבים מחטאי עם ישראל. ואולם, היא מסתפקת בהזכרת המקומות שבהן ארעו החטאים, ולא את החטאים עצמם. רש"י מאיר שהחטאים לא הוזכרו במפורש "מפני כבודן של ישראל." הרב חיים שמואלביץ זצ"ל מוסיף שעל אף שחטאים היו ידועים, בכל זאת הסתפק הכתוב ברמזים בלבד. אנו לומדים מזה שיש להזהר מאוד לא לפגוע בכבודו של אדם, גם כשאנחנו מוכיחים אותו. אפשר ללמוד זאת גם ישירות מה': ה' הרג את אתונו של בלעם יום אחרי שפתחה את פיה ודיברה אל בלעם. מדוע? כי האתון ביישה את בלעם, ועל אף שבלעם היה רשע, לא רצה הקב"ה לפגוע בכבודו.

ומה קורה כשאנינו מתייחסים בכבוד הראוי, ומביישים אדם אחר? הגמרא אומרת (גיטין נ"ז ע"א): "ר' אלעזר אומר, בוא וראה כמה גדולה כוחה של בושה, שהרי סייע הקב"ה את בר קמצא והחריב את ביתו ושרף את היכלו." בעל סעודה בייש את בר קמצא לפני כולם וגירש אותו מסעודתו. החכמים של אותו הזמן נכחו בסעודה ולא מיחו על המעשה. בר קמצא התנקם בהם - ואנו רואים שהקב"ה עזר לו לעשות זאת - בכך שהלשין עליהם לרומאים, והתוצאה היתה חורבן ירושלים.

ילדים יקרים...

תמיד יש להשתמש בלשון רכה, אם רק אפשר. יש אנשים רגישים מאוד, המתביישים ונפגעים בקלות. התחשבו ברגשותיהם תמיד. אימרו דברים בצורה רכה ונעימה ככל האפשר. הזהרו בדבריכם, ואם יש צורך להוכיח, השתדלו לומר את הדברים שלא בפני אחרים. אל תרימו קולכם, אלא אם כן אין ברירה אחרת. אם תדברו בנחת, הכל ירצו לשמוע את דבריכם.

אלה הדברים - ורק אלה

"שלום עליכם, ד.ב.! מה שלומך?"

"שלום, חברי הטוב, יעקב! טוב לראות אותך! נראה לי שעברו שנים מאז נפגשנו לאחרונה. אתה נראה נהדר! מה שלום האשה והילדים? אתה עובד עדיין באותה עבודה? חזרתי עכשיו מחופשה מקסימה. אני חייב לספר לך עליה."

וכך, ד.ב. מספר לחבריו יעקב על החופשה שזה עתה חזר ממנה: המלון, האוכל, הנוף, מדריך הטיולים. כך למשך עשר דקות. רק דבר אחד הוא שוכח לעשות: הוא לא שואל יעקב אם הוא מעוניין לשמוע את כל הדברים האלה. ולבסוף, הוא מסיים:

"נו, מה אתה חושב על זה, יעקב?"

"אני ממש מתרשם. שאלת אותי על העבודה שלי, ד.ב...."

אבל ד.ב. מיד נכנס לדבריו:

"עבודה? יש לי עבודה מצויינת! תן לי לספר לך על כך. אני עובד עבור אדם בעל לב זהב - כל כך נדיב!..."

ואז ממשיך ד.ב. ומספר ליעקב על עבודתו, על חבריו לעבודה, על החברה שהוא עובד בה ועל המוצרים שלה. יעקב מקשיב בשקט ובסבלנות. כעבור עשר דקות מסיים ד.ב. את סיפורו:

"טוב כשיש עבודה טובה, נכון, יעקב?"

כעת יעקב כבר מפחד לפתוח את פיו, שמא התוצאה תהיה עוד

ילדים יקרים...

היכולת לדבר דיבורים נכונים היא מיומנות. וכמו כל מיומנות, ניתן לרכוש אותה באמצעות השקעת זמן ותרגול. מה עלינו לומר, ומה אין לנו לומר? אפשר לנסות לפתוח שיחה בהלכה מעניינת שלמדתם, או בסיפור על אחד מגדולי ישראל. לאחר מכן רואים כיצד מגיב המאזין. אפשר לשמח אדם עצוב. כמעט כל אדם שמח לשמוע דברי חיזוק. יש אנשים שרק רוצים לפרוק את אשר על ליבם. הניחו להם לדבר. אחרים מעדיפים את השתיקה. הנהונו או חיוך מספיקים להם. הכל תלוי באדם ובמצב. מה אסור לומר בכל מקרה? דברים בטלים. מהם דברים בטלים? מילים שאין בהן כל צורך. מי שמדבר דברים בטלים מבזבז את המתנה היקרה ביותר שנתן לו ה' - את מתנת הדיבור. כל מילה יקרה יותר מפנינים. יש להוציא אותם מהפה בזהירות, כפי שאתם מוציאים כסף מהכיס. אילו מילים אינם דברים בטלים? דברי מצווה. אם יש משהו שמטריד אתכם, מצווה לספר זאת להורים, למורה או לרב. אם יש לכם בעיה או מצב קשה, ואם אתם זקוקים לעצה, מצווה להעלות את הדבר בפני מישהו שיכול לעזור לכם. אם אתם מרגישים מדוכדכים, מצווה לפתוח את הלב בפני אדם קרוב ואיכפתי. כל אלה אינם דברים בטלים - אלה דברי מצווה. אילו מילים יש לומר? רק מילים כאלה: תורה, מוסר, חיזוק, דברי מצווה ויראת שמיים.